

Vastaus Siri Ahokkaan ja 36 muun valtuutetun aloitteeseen uusien liikkuvien sijaisten vakanssien perustamiseksi Vantaan varhaiskasvatukseen

VD/3404/00.02.00.03/2018

EL-H/SA-V/SN/HS/NJ

Siri Ahokas sekä 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Varhaiskasvatuksen toiminnan yksi suurimmista huolenaiheista Vantaalla on saamiemme yhteydenottojen ja kokemusemme mukaan henkilöstön puute ja vaihtuvuus. Sijaisia poissaolevalle henkilöstölle on vaikea saada ja työtä tehdään toistuvasti vajaalla henkilöstömitoituksella jopa lainvastaisesti. Lapsen edun mukainen turvallisuus tai pedagoginen laatu ei tällöin toteudu. Tällaisessa tilanteessa paikalla oleva henkilöstö kuormittuu ja sairastuvuus lisääntyy entisestään. Kaupungin tehtävä on tuottaa laadukasta varhaiskasvatuspalvelua kaupunkilaisilleen ja huolehtia työntekijöidensä työhyvinvoinnista.

Uuden valmisteilla olevan varhaiskasvatuslain keskiössä on lapsen etu. Uuden lain myötä tullaan kehittämään myös digitaalisen yhteydenpidon käyttöönottoa. Henkilöstön koulutus ja toimintojen käyttöönotto tulee vaatimaan lisää koulutus- ja aikaresurssia. Tämä muihin toimintoihin kohdistuva aika ei saa olla pois lapsilta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy viipymättä valmistelemaan uusia liikkuvan henkilöstön vakansseja Vantaan sivistystoimen varhaiskasvatuksen yksiköihin. Uudet vakanssit perustetaan alue- tai päiväkotikohtaisesti alueiden ja päiväkotien koosta ja sijaistarpeesta riippuen. Vakanssit perustetaan sekä suomen- että ruotsinkielisiin varhaiskasvatuksen yksiköihin. Liikkuvaa henkilöstöä palkataan määrä, joka takaa henkilöstömitoituksen ja -rakenteen pysymisen lainmukaisena kaikissa tilanteissa myös silloin, kun osa henkilöstöä on sairauden, kouluttautumisen tai hallinnollisten tehtävien vuoksi estyneitä toimimaan lapsiryhmässä. Esimerkiksi lastentarhanopettajan sairastuessa sijaiseksi ei juurikaan saada pätevää opettajaa vaan sijaisena toimii usein lastenhoitaja. Sijaistarvetta täydennetään yhä Seuren palveluilla.

Vastaavalla tavalla sisäisiä, liikkuvia sijaisia (ns. SISSI) käytetään ainakin HUS:n sairaanhoitoyksiköissä. Varhaiskasvatuksessa käytettynä malli tulee olemaan kestävä lasten edun ja hyvinvoinnin, varhaiskasvatuksen yksiköiden toiminnan pedagogisen laadun sekä koko henkilöstön kannalta. Liikkuva työntekijä on lapsille tuttu ja turvallinen, tuntee lapset ja päiväkodin toimintatavat ollen samalla osa työyhteisöä. Näin ollen aikaresurssia ei tarvitse myöskään käyttää toistuvaan perehdytykseen. Esityksen mukaisesti kustannukset pysyvät kohtuullisina, kun sijaiskulut vähenevät. Liikkuvasta työstä esitetään maksettavaksi liikkuvan lisäkorvaus. Uskomme, että vakanssi on monelle varhaiskasvatuksen osaajalle mielekäs toimintamalli ja toimii vetovoimatekijänä pätevän henkilöstön houkuttelemiseksi Vantaalle.”

Kaupunginvaltuusto 9.4.2018 § 24

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Taustaa

Vantaan kaupungin varhaiskasvatuksen tulosalue käyttää Seure-henkilöstöpalvelua (jatkossa Seure) pääosin lyhytaikaisten (alle 4 kk) sijaisten palkkaamiseksi päiväkoteihin. Päiväkodin johtajan tehtävänä on arvioida päivittäin lasten ja henkilöstön välistä suhdelukua ja siirtää tarvittaessa henkilöstöä päiväkodin sisällä lapsiryhmästä toiseen sekä tarvittaessa tehdä tilaus sijaistyövoimasta Seureen.

Ennen kaupunkitasoista ratkaisua Seuren käyttöön siirtymisestä myös varhaiskasvatuksessa on ollut erilaisia malleja hankkia lyhyt- tai pidempiaikaisia sijaisia päiväkoteihin. 2000-luvulla oli käytössä ns. varahenkilöjärjestelmä, jolloin suurimmissa yksiköissä oli työntekijänä varahenkilö, joka sijaisti tarvittaessa lapsiryhmissä. Varahenkilöjärjestelmää koordinoivat päiväkodin johtajat, joiden tehtäviin kuuluivat muun muuassa varahenkilöiden esimiehisuus, sijaisten rekrytointi ja sijoittelu lapsiryhmiin. Seuren käyttöön siirtymistä perusteltiin esimiesten hallinnollisen työn vähentämisellä ja kustannustehokkuudella sijaisten käytössä.

Ehdotetun ratkaisun arviointia

Mikäli varhaiskasvatuksessa siirryttäisiin vakansseilla työskentelevien liikkuvien sijaisten järjestelmän käyttöönottoon, lisäksi se päiväkodin johtajien hallinnollisia tehtäviä. Kun liikkuvat sijaiset olisivat kaupungin vakinaisia työntekijöitä, nousisivat kokovuotiset palkkakustannukset nykyistä korkeammalle tasolle. Tämän lisäksi ratkaisu ei olisi riittävän joustava sijaistyövoimatarpeen vähetessä kesäaikana ja muina lyhyempinä loma-aikoina.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen arvion mukaan liikkuvien sijaisten ratkaisumallia ei ole mahdollista käynnistää vuonna 2019. Perusteena on, että vuoden 2019 henkilöstösuunnitelma on jo hyväksytty, eikä siinä ole huomioitu kaupungin omien sijaisten hankintaa. Toisena perusteena on ratkaisun edellytysten puutteellisuus. Liikkuvien sijaisten ratkaisu edellyttäisi ajantasaista ja reaaliaikaista tietoa lasten ja henkilöstön määrästä päiväkodeittain. Varhaiskasvatuksen uusi ohjausjärjestelmä ei ole vielä käytössä, joten tämä tieto ei ole järjestelmätasolla saatavissa. Tämä tarkoittaisi, että tieto pitäisi kerätä manuaalisesti. Varhaiskasvatuksen suuren volyymin huomioon ottaen se ei ole tarkoituksenmukaista.

Nykytilanne ja kehittämisen mahdollisuudet

Vuonna 2017 varhaiskasvatuksen tulosalue hankki sijaistyövoimaa päiväkoteihin Seuresta yhteensä 4,6 milj. eurolla, joka vastaa n. 117 henkilötyövuoden työpanosta. Sijaisia hankittiin tulosityksiköittäin seuraavasti: Korso-Koivukylä 26 henkilötyövuotta, Tikkurila-Hakunila 41 henkilötyövuotta, Kivistö-Aviapolis 17 henkilötyövuotta ja Myyrmäki 33 henkilötyövuotta.

Vuoden 2018 alussa Seure ei ole pystynyt täyttämään kaikkia tilauksia, jolloin päiväkodeissa on ollut ajoittain henkilöstövajetta suhteessa läsnä olevien lasten määrään. Päiväkotien toiminnan sujumuuden kannalta kriittisintä onkin äkillisten tilausten toteutuminen. Äkillisten tilausten täyttöaste helmikuussa 2018 painui 67.9%: iin, kun se elokuussa 2018 oli 86.4%. Kausittaiset vaihtelut sijaisresurssin tarpeessa muodostavat ajoittain tarvepiikkejä, jolloin tarvittavaa määrää sijaishenkilöstöä ei ole mistään saatavissa. Näissä tilanteissa henkilöstöä on yleensä poissa suuri määrä yhtäaikaa.

Varhaiskasvatuksen tulosalue pitää tärkeänä kehittää sijaisresurssin hankintaa ja sijoittelua entistä enemmän tarveperusteisena ratkaisuna. Vantaan varhaiskasvatus on sopinut Seuren edustajien kanssa

2.10. 2018 varahenkilöpilotin käynnistämisestä Tikkurilassa. Pilotointi toteutetaan 9.1.2019 – 29.5.2018 välisenä aikana. Pilotin tavoitteena on nykyistä keikkanettiä uudella tavalla hyödyntämällä kohdistaa tiedossa oleva työvoimaresurssi pidempiaikaisilla sijaisuuksilla Tikkurilan alueen päiväkotien tarpeisiin. Piloti käynnistyy Seuren tekemillä päiväkodin johtajien haastatteluilla. Haastattelujen perusteella luodaan toimintamalli, jota työstetään yhteistyössä Seuren ja alueen muiden päiväkodin johtajien kanssa. Ennen toimintamallin käyttöönottoa järjestetään alueen kaikille päiväkodin johtajille starttitilaisuus, jossa opastetaan toimintamallin ja keikkanetin käyttöä.

Kustannusvaikutukset

Varahenkilöiden pilotin kustannusrakenne sisältää laskutettavia työtunteja arviolta yhteensä noin 16 399, mikä merkitsee 23 työntekijän kokoaikaista (7,75 h) työpanosta. Pilotin kustannus 23 työntekijän mukaan on maksimissaan 387 322,38 €. Lopullinen kustannus syntyy toteutuneiden tuntien mukaan. Nykyisellä keskihinnalla ajanjakson sijaiskustannukset olisivat 332 899,70 €, näin ollen pilotin aikainen kustannusvaikutus on 54 445 € nykyistä korkeampi. Varahenkilöille maksetaan pidemmän työsuhteen vuoksi eri työehtosopimuksen mukaista palkkaa, jonka vuoksi sijaiskustannukset ovat normaalia korkeammat. Sijaisten pidemmällä työsuhteella varmistetaan työvoiman saatavuus ja työntekijöiden sitoutuminen tehtävään.

Lisäksi toimintamalli mahdollistaa korkeamman toimitusvarmuuden, saman työntekijän sijoittumisen useammin samaan kohteeseen sekä yhteiskehittäjyyden myötä syntyvän ketterämmän toimintamallin. Pilotin lisäkustannukset katetaan Seuren nykyisistä ostoista.

Johtopäätöksenä varhaiskasvatuksen tulosalue toteaa, että pilotin toteutuksen jälkeen voidaan arvioida toimintamallin toimivuutta sijaisjärjestelyissä.

Kaupunginhallitus 22.10.2018 § 16

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Siri Ahokkaalle ja 36 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Siri Ahokkaan ja 36 muun valtuutetun aloite uusien liikkuvien sijaisten vakanssien perustamiseksi Vantaan varhaiskasvatukseen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen, puh. 040 041 7634, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi